

Financiële impuls *Bevordering arbeidsparticipatie mensen met psychische aandoeningen* – *Stimulering regionale samenwerking GGZ en Werk&Inkomen*

Datum bekendmaking: 13 maart 2017

Aanleiding

- Geestelijke gezondheid en participatie hebben alles met elkaar te maken. Gezond zijn en je gezond voelen is belangrijk om deel te kunnen nemen aan de maatschappij en andersom werkt het ook: wie meedoet in de samenleving, voelt zich beter.
- Maar juist voor mensen met (ernstige) psychische problemen is het deelnemen aan de maatschappij en werk vaak moeilijk. Terwijl velen graag willen werken en dat ook kunnen.
- Men loopt echter tegen stigma's aan; op de arbeidsmarkt is de concurrentie groot, veel werkgevers denken dat het in dienst nemen van deze groep geen succes zal zijn, en ook bij gemeenten en GGZ-instellingen wordt de kans op werk voor deze groep vaak te laag ingeschat.
- Ook mensen met een psychische aandoening ervaren de knelpunten in hun hersteltraject, doordat de samenwerking tussen de domeinen GGZ en Werk&Inkomen niet optimaal is.
- Onderzoek en ervaring leren dat samenwerking tussen de domeinen GGZ en Werk&Inkomen (gemeenten/UWV) belangrijk is om mensen met psychische aandoeningen succesvol naar werk te helpen. Bijvoorbeeld door elkaars expertise te benutten en om activiteiten op elkaar af te stemmen zodat die elkaar versterken.
- Sinds 2013 werkt de staatssecretaris van SZW samen met de staatssecretaris van VWS en met onder andere GGZ-Nederland, VNO-NCW, UWV, Divosa, VNG en LPGGZ via het project *Mensenwerk* aan de bevordering van de participatie van mensen met psychische aandoeningen. Via dit project is nagegaan wat werkzame elementen zijn om participatie te vergroten, is gewerkt aan een meer open houding ten aanzien van mensen met psychische problemen, en is de samenwerking tussen GGZ en Werk & Inkomen gestimuleerd. Er zijn concrete producten opgeleverd.¹
- Nu komt het aan op toepassing van deze en andere producten in de regio, en op het echt organiseren van regionale samenwerking van de domeinen GGZ en Werk & Inkomen. Zodat op regioniveau structurele samenwerkingsverbanden ontstaan.
- Dit ook in vervolg op de bijeenkomsten die over samenwerking GGZ en Werk&Inkomen zijn georganiseerd door de Programmaraad en GGZ-Nederland en die enthousiasme hebben gegenereerd.
- Het ministerie van SZW wil dit ontwikkelingsproces ondersteunen.
- De centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's kunnen samen met GGZ-instellingen en UWV financiële ondersteuning aanvragen om regionale samenwerking tussen de domeinen GGZ en Werk&Inkomen op te zetten dan wel door te ontwikkelen en structureel te verankeren, om de kwaliteit van de ondersteuning aan mensen met psychische aandoeningen te vergroten.
- In dit schrijven wordt aangegeven hoe zij voor deze middelen in aanmerking kunnen komen.

¹Zoals onderzoek, uitgevoerd door Erasmus MC en bevestigd door het Trimbos Instituut, dat uitwees dat samenwerking GGZ-Werk&inkomen voor betrokken partijen een positieve businesscase oplevert; de voor gemeentelijke klantmanagers bedoelde, door Divosa opgestelde zgn. Werkwijzer, waarin opgedane kennis is gebundeld; en de in opdracht van de VNG opgestelde handreiking die voor gemeenten de mogelijkheden voor samenwerking met zorgverzekeraars schetst. Het ministerie van VWS heeft samen met belanghebbende partijen antistigmacampanes uitgevoerd. LPGGz en de LCR hebben een zogenaamde routewijzer ontwikkeld, een website bedoeld om mensen met een psychische kwetsbaarheid met de wens te willen werken, te helpen de regie in eigen hand te nemen. En MMM (*Mensen met mogelijkheden*), dat voor een positieve benadering van mensen met psychische aandoeningen en voor meer samenwerking voor professionals werkzaam in de betrokken domeinen handvatten heeft ontwikkeld.

Uitgangspunten

- Inhoudelijk en in de tijd bestaat een relatie met afgeronde en lopende modules van het project Mensenwerk, zoals de genoemde agendering van samenwerking/kennisuitwisseling GGZ-Werk&Inkomen in de arbeidsmarktregio's en een in uitvoering zijnde actieonderzoek in vier voorbeeldregio's. Er wordt door het ministerie van SZW/Programmaraad een zogenaamd 'groeidocument' beschikbaar gesteld waarin kennis op het genoemde terrein is gebundeld en kan worden aangevuld. Goede voorbeelden en materiaal dat via de regiobijeenkomsten werd verkregen, maken van dat document deel uit.
- Regio's die een plan willen indienen, kunnen met de kennis die uit deze modules komt hun voordeel doen.
- De regiobijeenkomsten hebben geleerd dat regio's zich in heel verschillende stadia van ontwikkeling bevinden wat betreft samenwerking GGZ-Werk&Inkomen. Aan dat verschil wordt in de ondersteuning recht gedaan.
- Meer in het algemeen is het ten aanzien van de arbeidsmarktregio's geldende beleid, zoals dat ten aanzien van de werkgeversdienstverlening, ook hier uitgangspunt.
- Samenwerking GGZ-Werk&Inkomen gaat ook de cliënten aan. Gezamenlijke inbreng en medezeggenschap vanuit cliëntenraden en -organisaties is daarom van belang. Niet praten óver, maar mét mensen zelf.

Doel

- Om de regionale samenwerking tussen GGZ en Werk & Inkomen een extra impuls te geven, stelt SZW in 2017 en 2018 in totaal maximaal € 3,5 miljoen beschikbaar voor regio's die actief de arbeidsparticipatie van mensen met een psychische aandoening willen bevorderen.
- Doel is om op dit thema het organiserend vermogen van de regio's te ondersteunen, te stimuleren dat GGZ en Werk&Inkomen gezamenlijk regionaal beleid ontwikkelen, het doel van behandeling (herstel) en het doel van re-integratie (werk) concreet op elkaar afstemmen en samenwerking structureel in de werkprocessen opnemen, waardoor de kwaliteit van de ondersteuning van mensen met psychische aandoeningen duurzaam wordt verhoogd (zowel wat betreft aan het werk komen als aan het werk houden).
- Hiertoe kan door het indienen van een samenwerkingsplan een eenmalige tegemoetkoming worden verkregen van maximaal 90.000 euro (incl. BTW), voor een periode van maximaal 24 maanden. Het is ook mogelijk om een kleiner bedrag aan te vragen.
- Doelgroep van onderhavige ondersteuning is de groep mensen met een psychische aandoening die behoren tot de doelgroep van de Participatiewet en/of of die van UWV een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen.

Werkwijze

Regio's die een plan indienen dat is goedgekeurd, ontvangen de financiële ondersteuning vanuit het rijk via een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds.

De middelen gaan naar de betreffende centrumgemeenten. Uiterlijk via de zgn. decembercirculaire 2017 van het ministerie van BZK zullen de gemeenten worden geïnformeerd.

Het plan wordt beoordeeld op grond van de organisatorische aanpak en op basis van inhoudelijke aandachtspunten. Die worden hieronder toegelicht. De opstellers van de plannen wordt verzocht hun aanvraag voor ondersteuning in te dienen door middel van het invullen van [het aanvraagformulier](#).

Organisatorische aanpak - Commitment

De regionale plannen worden wat betreft de organisatorische aanpak beoordeeld op de volgende punten:

- a. Indiener van het plan is de centrumgemeente.
- b. Het plan is ondertekend door in ieder geval de verantwoordelijk wethouder van de centrumgemeente, UWV, en een GGZ-aanbieder. Zij committeren zich daarmee inhoudelijk aan de doelstellingen van het plan, de inzet die nodig is vanuit de eigen organisatie ten behoeve van dit plan en de te behalen resultaten.
- c. Het plan wordt in ieder geval afgestemd met vertegenwoordigers van de cliënten.
- d. In het plan wordt vanuit één van de drie partijen een trekker/coördinator aangewezen die de uitvoering van het plan aanjaagt en bewaakt.
- e. In het plan wordt duidelijk gemaakt op welke wijze andere gemeenten en andere stakeholders (werkgevers, zorgverzekeraar, RIBW, etc.) worden betrokken.
- f. Het plan beschrijft hoe met cliëntenraden en –organisaties samengewerkt gaat worden.
- g. Een risicoanalyse en een beschrijving om deze risico's te minimaliseren is onderdeel van het plan.
- h. De betrokkenen partijen nemen actief deel aan het onderzoek/monitoren van het project door een onderzoeksbureau dat door SZW wordt ingeschakeld (en gefinancierd).
- i. Het plan maakt inzichtelijk op welke wijze de partijen die het plan ondertekenen de voortgang bewaken en zorgen voor eventuele bijsturing, met oog op het realiseren van de doelstellingen.
- j. Het plan geeft een onderbouwing van het aangevraagde totaalbedrag. Het plan maakt aannemelijk dat de hoogte van de aangevraagde financiering in verhouding staat tot de omvang van geplande en te financieren activiteiten en dat partijen die het plan hebben ondertekend daarnaast ook zelf een bijdrage leveren aan de planactiviteiten (bv. in de vorm van personeelskosten).

Inhoudelijke aandachtspunten

Een ingediend plan moet inhoudelijk aan een aantal punten aandacht besteden:

- Typering ontwikkelingsstadium van de huidige stand van zaken van de samenwerking door de regio zelf (zie bijlage 1) en een aanduiding van het stadium van samenwerking waarin men zich aan het einde van de planperiode wil bevinden.
- Hoe de huidige samenwerking eruit ziet. In het plan wordt kort de regionale de sociale kaart t.a.v. psychische aandoeningen en werk geschetst met daarin de betrokken partijen en verantwoordelijkheden en instrumenten die ze inzetten om de doelgroep (naar werk) te begeleiden.
- Het plan maakt expliciet dat de aangevraagde financiering bedoeld is om de samenwerking en kwaliteit van de uitvoering een impuls te geven en besteedt aandacht aan de wijze waarop de samenwerking wordt gecontinueerd nadat de ondersteunende financiering is beëindigd.
- De ontwikkeling en bestendiging van de samenwerking tussen de betrokken partijen staat centraal in het plan. Individuele interventies die de arbeidsparticipatie van de doelgroep te goede komen (zoals IPS-trajecten) kunnen onderdeel zijn van het plan, zolang dat bijdraagt

aan het behalen van het centrale doel. Als gekozen wordt voor deze aanpak wordt in het plan helder toegelicht om hoeveel en wat voor soort interventies het gaat, en hoe het bijdraagt aan het bereiken van het centrale doel.

- Welke doelen men met het plan nastreeft en hoe men die wil bereiken. Hoe men de gewenste samenwerking operationeel en praktisch wil maken en op welke wijze men dit structureel in de werkprocessen wil borgen. De doelen zijn zo meetbaar mogelijk opgesteld.
- Hoe de doelgroep in beeld wordt gebracht en uit wie de doelgroep bestaat.
- Mogelijk: Welke keuze men maakt uit een aantal producten/diensten die op een informatiebijeenkomst worden toegelicht (zie verder).
 - Welke methodes gaat men toepassen.
 - Welke trainingen/opleidingen zet men in. Denk hier ook aan de door het Kwaliteitsnetwerk GGZ ontwikkelde standaarden/richtlijnen (zoals de richtlijn 'Arbeid als medicijn')
- In het plan worden taken en verantwoordelijkheden (wie doet wat) beschreven. Met een (overall) trekker/coördinator, en binnen de organisaties contactpersonen die daadwerkelijk aanspreekbaar zijn.
- Samenwerking met het Werkgeversservicepunt en aandacht voor de werkgeversbenadering in brede zin, zijn onderdeel van het plan.
- Het plan moet duidelijk maken hoe resultaten na afloop van de planperiode structureel worden geborgd en hoe voor onderhavig thema een duurzame regionale infrastructuur wordt gerealiseerd.

Alle inhoudelijke en organisatorische punten die bij de beoordeling van de plannen een rol spelen, zijn in een bij dit kader bijgevoegd aanvraagformulier opgenomen. De opstellers van de plannen wordt verzocht hun aanvraag voor ondersteuning in te dienen door middel van het invullen van dit aanvraagformulier.

Informatiebijeenkomst op landelijk niveau

De Programmaraad zal op 12 april een landelijke informatiebijeenkomst organiseren over dit kader. Doelgroep van de informatiebijeenkomst: De partijen die eerder voor de regionale bijeenkomsten zijn uitgenodigd, in elk geval ook alle centrumgemeenten op beleidsniveau.

De informatiebijeenkomst heeft als inhoud :

- Een toelichting op het doel van de regionale samenwerking, de beoordeling van de aanvragen voor ondersteuning en het format. Plus de connectie met wat voorafging en wat loopt: het rondje 35 arbeidsmarktregio's, de vier voorbeeldregio's, het 'Groeidocument' van Divosa, de Handreiking voor samenwerking gemeenten-zorgverzekeraars van de VNG, het samenwerkingsconvenant GGZ-UWV, de IPS-regeling van het UWV en de voor de LCR ontwikkelde evaluatietool Cliëntenperspectief .
- Presentatie van een of meer goede voorbeelden van samenwerking.
- Onderzoeksbureau ZINZIZ presenteert wat *tot nu toe* uit de vier voorbeeldregio's is geleerd. Eén van die vier zou wellicht ook iets over eigen ervaringen kunnen vertellen.
- Kennisinstituut Phrenos vertelt alles over IPS wat je had willen weten, maar nooit durfde vragen.

- Een ervaringsdeskundige licht toe hoe belangrijk samenwerking is vanuit het cliëntperspectief.
- De Programmaraad geeft samen met GGZ-Nederland en Phrenos ten behoeve van de regionale planvorming toelichting op een aantal producten/diensten die daarbij relevant zijn.
- De Programmaraad licht haar ondersteunende rol bij het opstellen van de plannen toe (deze helpdesk is per mail bereikbaar via helpdesk.impuls@samenvoordeklant.nl).

De toetsing

Ingediende plannen worden getoetst aan het kader. Die toetsing wordt uitgevoerd door het ministerie van SZW.

Communicatie/uitwisseling onderweg

Om bovenregionale uitwisseling te bevorderen, wordt gedacht aan het uitbrengen van een nieuwsbrief waarin de aanpak en voortgang van de regio's in beeld wordt gebracht. Daarnaast zijn ook intervisieachtige bijeenkomsten van de projectleiders zinvol. Ook een digitale informatie- en uitwisselingsmogelijkheid is wenselijk.

Onderzoek en monitoring

Uitvoering en effect van de plannen zijn wetenswaardig om regio's in staat te stellen van elkaar te leren. Hiertoe wordt door SZW een onderzoek uitgezet. De onderzoeksvragen en de wijze waarop de resultaten uit de regionale plannen in dit onderzoek worden betrokken worden nog uitgewerkt.

Planning

12 april: Programmaraad organiseert voornoemde landelijke informatiebijeenkomst **Financiële impuls samenwerking GGZ en Werk&Inkomen**.

Half maart – half juni: regio's stellen plannen op. Programmaraad fungeert als 'helpdesk' (helpdesk.impuls@samenvoordeklant.nl).

Van 12 juni tot 24 juni: regio's dienen hun plan in op mailadres: AanvraagImpuls@minszw.nl.

26 juni- 5 augustus: beoordeling plannen door het ministerie van SZW.

7 augustus – 26 augustus: overleg met de regio's en evt. aanpassen van de plannen.

Eind augustus 2017- besluitvorming over toekenning max. 3,5 mln aan de plannen.

15 September 2017 – indienen circulairetekst bij het ministerie van Binnenlandse Zaken, inclusief vaststelling van het bedrag dat naar het gemeentefonds wordt overgeheveld.

Bijlage 1

De regio wordt gevraagd het ontwikkelingsstadium van de huidige samenwerking GGZ-Werk&Inkomen in de regio te typeren. Ook wordt gevraagd een aanduiding te geven van het stadium van samenwerking waarin men zich aan het einde van de planperiode wil bevinden.

Het verzoek is om die typering/aanduiding te doen aan de hand van de volgende categorieën:

1. We kennen elkaar nog niet, maar willen hier nu een eerste stap in gaan zetten.
2. We hebben af en toe al contact.
3. Gemeenten, UWV en GGZ zijn begonnen om regulier met elkaar te overleggen.
4. Voortvloeiend uit regulier overleg, werken we op operationeel niveau al volop samen.
5. Gemeenten, UWV en GGZ maken gezamenlijk beleid om de arbeidsparticipatie van uitkeringsgerechtigden met psychische aandoeningen te vergroten, en zij voeren dit beleid ook in geïntegreerde werkprocessen samen uit.
6. Als [5], maar dan plus: wij stellen t.a.v. voornoemde arbeidsparticipatie kwantitatieve doelen en meten systematisch of we de beoogde resultaten behalen.